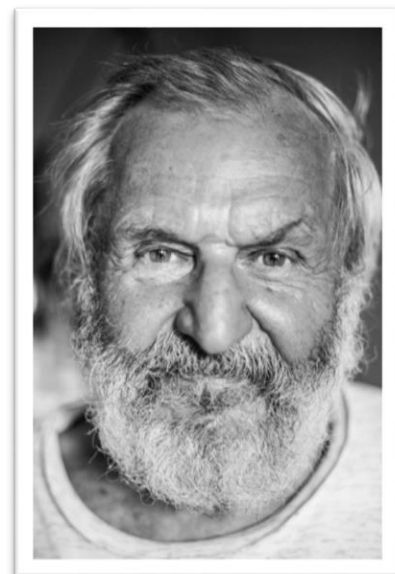

Miloslav Nevrlý

Spisovatel, publicista, zoolog, cestovatel, skaut.

Čestný občan města Liberce a

nositel Medaile za zásluhy v oblasti kultury.

„Když jsem někdy v roce 1976 dostal do rukou právě vydanou ikonickou knihu o Jizerských horách od RNDr. Miloslava Nevrlého, ani mě nenapadlo, že se za pár let odstěhuji do Liberce, kde on v Severočeském muzeu až do roku 2000 pracoval.

Měl jsem později to štěstí, že jsem se s „Náčelníkem“, jak mu skauti i členové turistického oddílu přezdívali, v průběhu života nejednou setkal. Naposledy jsme se setkali 7. února 2024. Příjemné setkání a zavzpomínání na časy dávno minulé. Na společné přátele, na krásná místa, která jsme oba navštívili.

A když už jsme si nad kávou povídali, samozřejmě jsme zabrousili od vzpomínek i k dnešku, k našim plánům a představám. Tak se ode mě pan doktor Nevrlý dozvěděl i o připravovaném projektu haptické výstavy na Státním hradě Frýdlant.

To, že jej tento záměr zaujal, mě velmi potěšilo.

Nakonec z toho vznikl nápad, že pan doktor Nevrlý pár větami podpoří tuto myšlenku.

Další hodinu jsme ladili formu této podpory.

Zda video, které by ve dvou minutách přiblížilo jeho názor na tuto akci nebude příliš dlouhé či naopak příliš krátké. Protože pan Nevrlý zavzpomínal i na svoje setkání s nevidomými na jedné ze svých přednášek.

Nakonec jsme se domluvili na krátkém videu, které je jakýmsi předstupněm a upoutávkou na delší psaný text, který vznikl na základě tohoto setkání a který nyní uveřejňujeme.“

Mirek Dolanský

Zaujal Vás nápad uspořádání haptické výstavy na Státním hradě a zámku Frýdlant. Proč?

Cokoli pomůže ukázat pestrost a krásu světa lidem, kteří nevidí buď vůbec, nebo mají zrak velmi slabý, je dobré, chvályhodné a úctyhodné. Dokonce si myslím, že poznávat tvary a podoby věcí, které nás obklopují, "pouhým" hmatem, může obohatit i nás, lidi vidoucí, se zrakem dobrým. Objevovat jiné světy. Vzpomínám, že kdysi, před mnoha lety, jsem se o to jako chlapec pokoušel sám, snad z touhy rozšířit svůj svět poznání, a možná také jako skaut, který chtěl dostat skautskému heslu Bud' připraven! Zavázal jsem si oči a požádal svoji sestru, aby mně podávala různé předměty, které najde v bytě. Byl jsem překvapen, jakou novou, dosud nepoznanou a možná i krásnější podobu ty předměty dostávaly! Krásu, která očím již zevšedněla, ale hmat ji znovu objevil. Pouhé ouško hrnku bylo nádherně hladké, prohnuté, ke svému "tělu" umně připojené. Uvědomoval jsem si zároveň, kolik práce a umu vytvoření obyčejného hrnku muselo jeho tvůrci dát. Některé předměty byly poznatelné lépe, jiné jsem musel hladit, téměř hýčkat, déle. Běžný svět kolem mne, který jsem zrakem téměř přestal vnímat, dostával hmatem nový rozměr, novou krásu a podobu. Takže si myslím, že přiblížit tímto způsobem frýdlantské zámecké předměty lidem, je nápad velice dobrý.

Myslíte si, že o takovou výstavu bude zájem nejen mezi slabozrakými či nevidomými, ale i mezi běžnými návštěvníky památek?

Asi jsem na tuhle otázku odpověděl v předchozí odpovědi. Myslím, že průvodce by měl k tomu vidoucí návštěvníky přímo i vybízet a že by to mohlo prohlídku zámeckých expozic nezvyklým způsobem obohatit. Možná, že by návštěvníkům mohly být pro takovou prohlídku půjčovány i černé brýle nebo přímo pásky na oči. Ale to už je spíš jen moje zbožné přání. V každém případě je organizování haptických výstav smysluplné a dobré.

Financování podobných akcí je téměř vždy vázáno na dobrovolné příspěvky od veřejnosti. Myslíte, že se i v této ekonomicky nelehké době podaří finanční prostředky od lidí získat?

To samozřejmě nemohu vědět, ale jsem přesvědčen, že se to podaří. Již v nedávné minulosti se ukázalo, že obyvatelé naší země jsou štedří v případě, že jim je upřímně a bez postranních úmyslů vysvětleno, čemu jejich peníze v budoucnosti poslouží.

Jaké bylo Vaše setkání s nevidomými, o kterém jste se při našem rozhovoru zmínil?

Je to již také dlouho, ale už jsem nebyl malým skautíkem, ale dospělým přírodovědcem v libereckém muzeu. Kdosi mě požádal, abych skupině nevidomých chlapců povídal na jedné horské chatě, kde byli ubytováni, o Jizerských horách. Nemohl jsem jim promítat diapozitivy, jak jsem na jiných přednáškách běžně dělal, ale jen jsem jim o rašeliníštích, lesích a skalách vyprávěl. Když beseda skončila, byla venku již tmavá noc. Vedoucí chlapců - byl vidoucí - řekl, že mě kus cesty vyprovodí, chlapci se mezitím zvolna rozcházelí do svých pokojů. U domovních dveří správce zhasnul světlo, celý dům se octnul v hluboké tmě. Trhnul jsem sebou a zcela mimovolně jsem vedoucímu řekl, že jim musí nechat rozsvíceno. Vážně se na mě podíval a řekl, že oni nic nevidí. To mnou otřásl. Teprve tehdy jsem si uvědomil, jaké to musí být nevidět nic. Vůbec nic. Doma jsem se pak pokoušel poznávat, jaké to je, nevidět vůbec nic. V zatemněném obývacím pokoji jsem zhasnul, několikrát jsem se otočil dokola a pokoušel jsem se najít dveře do předsíně. Přestože v tom pokoji jsem bydlel již desítky let, náhle dostal novou podobu, nový neznámý rozměr. Narážel jsem na předměty, které jsem neznal, něco spadlo na zem, o něco jsem zakopl, všechno náhle bylo tam, kde nemělo být a nebylo tam, kde být mělo. Zmocnila se mě panika. Chtěl jsem najít vypínač a rozsvítit, ale vypínač nikde nebyl, jen zeď, nekonečná zeď a také obraz, který jsem při šátrání černým prostorem shodil na zem. Obrazů bylo v pokoji několik, nevěděl jsem, který z nich skončil na zemi. Trvalo mi nekonečně dlouho, než jsem se, sám nevím jak, dopracoval k spásnému světlu a znovu objevil svět. Jako bych jej náhle viděl jinýma očima.

Co byste vzkázal těm, kteří tuto dočasnou výstavu připravují?

Aby se nenechali odradit překážkami, ať pracovními nebo finančními, a dovedli svůj krásný "haptický" projekt ke konečnému zdárnému cíli.

A budoucím návštěvníkům?

Těm nevidoucím návštěvníkům, aby mohli objevovat hmatem podivuhodnost a umnost lidských věcí, které je obklopují, a jejichž krása i důmysl by jim jinak zůstaly utajeny a těm, kteří vládnou zrakem, aby svoje zraková poznání mohly obohatit i hmatem, dalším z pozoruhodných smyslů, kterým byli lidé obdarováni.